

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์อันนันต์ เกตุวงศ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๗/๒๕๖๕

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนายโภคส ศรีสังข์ จงใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ส่งเรื่อง นายโภคส ศรีสังข์ จงใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ ลงวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ตามผลการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สรุปความได้ว่า นายโภคส ศรีสังข์ (ผู้ถูกร้อง) ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชิงชัย มงคลธรรม) ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ สลร ๖๐๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๐ ผู้ถูกร้องเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พร้อมนายชิงชัย มงคลธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการผู้สั่งแต่งตั้ง ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะพร้อมเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยต้องยื่นในกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง คือวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันตามบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑ บัญญัติให้วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นวันเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ ก咽ในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ และต้องยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ ทั้งต้องยื่นเมื่อพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาหนึ่งปีอีกด้วยหนึ่งก咽ในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ ด้วย

ปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งครบระยะเวลา ๑ ปี โดยสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนาของผู้ถูกร้องในกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ โดยมีหนังสือแจ้งให้ทราบและให้ชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวรวม ๒ ครั้ง คือ ตามหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๓๓๕๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และตามหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๑๐/๓๓๕๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงนายชิงชัย มงคลธรรม ผู้สั่งแต่งตั้งให้ช่วยแจ้งเรื่องการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ แก่ผู้ถูกร้องอีกทางหนึ่งด้วย แต่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ติดต่อซึ่งแจงข้อเท็จจริงและมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบแต่อย่างใดทั้งสิ้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาเรื่องนี้ในการประชุมครั้งที่ ๓๐/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๗ แล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนน ๕ เสียง เกินกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ว่า ผู้ถูกร้องดำเนินการตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สคร ๖๐๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แม้ว่าจะได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องทราบและให้ดำเนินการให้ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแล้ว รวม ๒ ฉบับ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ดังกล่าว พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องจึงเป็นการจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญจึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ต่อไป

พิจารณาแล้วเมื่อผู้ร้องเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาด ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงรับเรื่องไว้พิจารณาวินิจฉัยและมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ หรือไม่ และผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า นายโภคส ศรีสังข์ ได้รับแต่งตั้งให้ดำเนินการตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สคร ๖๐๙/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ ผู้ถูกร้องจึงเป็นข้าราชการการเมืองตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔ (๑๐) และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ด้วยเหตุที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ และบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า “ให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ คงเป็นคณะรัฐมนตรี ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้” ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามรัฐธรรมนูญนี้ด้วยและต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ คือ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามมาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ แต่ตามการตรวจสอบของคณะกรรมการ

ป.ป.ช. ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมิได้ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้ง ๓ ครั้ง นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญคือ วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ตามมาตรา ๒๕๒ แม้จะมีการติดต่อและติดตามโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อให้ผู้ถูกร้องดำเนินการให้ถูกต้องและชี้แจงเหตุผลตามหนังสือดังกล่าวทั้ง ๒ ครั้ง อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ และส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อความตามมาตรา ๒๕๕

ผู้ถูกร้องได้ชี้แจงสรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องไม่เห็นด้วยกับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ผู้ร้อง) ด้วยเหตุผลต่อไปนี้

๑. ผู้ร้องไม่มีอำนาจร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพรา

(๑.๑) ผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๐ จึงไม่ต้องอยู่ในบังคับที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ซึ่งประกาศใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ภายหลังจากผู้ถูกร้องได้รับแต่งตั้ง

(๑.๒) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ บัญญัติให้รัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ คงเป็นคณะกรรมการรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนี้ โดยมิได้บัญญัติให้พ้นจากตำแหน่งและเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ การที่ผู้ร้องถือว่าผู้ถูกร้องเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองใหม่ตามรัฐธรรมนูญนั้น จึงเป็นการไม่ชอบด้วยกฎหมายและขัดต่อรัฐธรรมนูญ

(๑.๓) ขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนั้น ผู้ร้องยังมิได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงไม่มีอำนาจร้อง และไม่อาจใช้ระเบียบประกาศของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่บัญญัติขึ้น ภายหลังบังคับแก่ผู้ถูกร้องได้

๒. หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามคำร้องของผู้ร้องจะมีผลให้ผู้ถูกร้องถูกห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองเป็นเวลาห้าปี อันเป็นการถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพโดยอาศัยอำนาจจารังสูญเป็นการลงโทษอาญา ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๒ ที่ว่าบุคคลจะไม่ต้องรับผิดทางอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมาย ที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ กรณีจึงไม่สามารถนำบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มาใช้บังคับกับผู้ถูกร้อง เพราะจะมีผลทำให้ผู้ถูกร้องต้องรับโทษทางอาญา อันเป็นการนำกฎหมายย้อนหลังมาบังคับใช้กับผู้ถูกร้อง

๓. ผู้ถูกร้องไม่ได้จงใจที่จะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ เพราะ

(๓.๑) เห้าใจโดยบริสุทธิ์ไว้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้อยู่ภายใต้บังคับของรัฐธรรมนูญนี้ แต่เข้าใจว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑ ใช้บังคับเฉพาะรัฐมนตรีเท่านั้น อีกทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ได้มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ถูกร้องอีกรึหนึ่งหลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้บังคับ

(๓.๒) ขณะที่ผู้ถูกร้องดำรงตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการนั้น ระบุข้อความว่าด้วยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังมิได้ประกาศใช้ และประกาศใช้หลังจากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นเวลาถึง ๗ เดือน และการแจ้งของผู้ร้องเป็นการแจ้งภายหลัง จากผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลานาน ย่อมแสดงว่าผู้ร้องไม่แน่ใจว่าผู้ถูกร้องอยู่ในข่ายต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน ๑ หรือไม่

(๓.๓) ผู้ถูกร้องมิได้อาภัยอยู่ตามที่อยู่ที่ปรากฏตามสำเนาทะเบียนบ้านจึงรับทราบหนังสือของผู้ร้องหลังจากล่วงเลยกำหนดเวลาให้ยื่นแล้ว และรัฐธรรมนูญก็ไม่ได้มีบทบัญญัติให้ขออนุญาตขยายเวลาการยื่นได้ ผู้ถูกร้องจึงไม่ได้ดำเนินการและไม่อาจดำเนินการตามที่ผู้ร้องแจ้งมา เนื่องจากเชื่อว่าผู้ถูกร้องไม่จำเป็นต้องดำเนินการและไม่อาจดำเนินการให้ถูกต้องได้ตามที่ผู้ร้องแจ้งเป็นหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๑๐/๓๓๕๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒ แต่อย่างใด การที่ผู้ร้องมีหนังสือฉบับดังกล่าวและต่อมาเมื่อหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๓ แจ้งไปยังภูมิลำเนาของผู้ถูกร้องก็ไม่อาจรับฟังได้ว่าเป็นการพิสูจน์เจตนาว่าไม่จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน ๑ แต่ประการใด

อาศัยตามเหตุผลทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายทั้งปวงดังกล่าว เมื่อผู้ร้องไม่มีอำนาจร้อง และกฎหมายก็ไม่อาจบังคับใช้ย้อนหลังเพื่อเป็นโทษกับบุคคลใดๆ รวมตลอดถึงผู้ถูกร้องได้ อีกทั้งผู้ถูกร้องก็มิได้จงใจที่จะกระทำผิดต่อกฎหมาย คำร้องของผู้ร้องจึงไม่มีเหตุผลที่จะพิจารณาับฟังว่าผู้ถูกร้องกระทำผิดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ศาลจะวินิจฉัยตามมาตรา ๒๕๕ ได้

นอกจากคำชี้แจงของผู้ถูกร้องดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกร้องได้แกลงต่อศาลในการนั้นพิจารณาเมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๔๓ สรุปความได้ว่า ผู้ถูกร้องมิได้เขี่ยวชาญในข้อกฎหมายลักษณะอีกด้วย แต่ขอแกลงว่าผู้ถูกร้องไม่ได้จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ๑ ดังเหตุผลต่อไปนี้

๑. การเข้าไปเป็นที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในครั้นนั้นจะไม่ได้ตั้งใจไม่ได้อياจะเป็น แต่ตั้งแต่ก็ต้องเป็นเพราะว่ากรรมของเป็นชาวไร่ชาวนาอยู่ในชนบท บังเอิญมาเป็นสตร. จังหวัดมหาสารคาม ท่านรัฐมนตรีคงจะเห็นว่ามีความรู้ความสามารถและเรียนมาทางวิชาการศึกษาด้วย

เมื่อตั้งแต่กระบวนการต้องลาออกจาก สส. เพื่อไม่ให้ขัดแย้งกัน และเป็นอยู่เพียง ๒ เดือนกับ ๕ วัน ก็มุ่งทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มที่ เมื่อรู้ว่าลาออกจากจึงยังไม่มีผลงานเป็นรูปธรรม ความจริงแล้วผม ไม่ใช่นักการเมืองอาชีพ

๒. เมื่อออกจากตำแหน่งแล้ว เพื่อนซึ่งเป็นอธิบดีคนหนึ่งบอกว่าตำแหน่งที่ปรึกษามาไม่จำเป็น ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สิน จึงไม่ได้ใส่ใจที่จะยื่น จึงกลับไปบ้านทำไร่ทำงานต่อ และไปช่วย ดร. ปราโมทย์ นาครทรรพ สอนหนังสือที่วิทยาลัยนานาชาติที่หนองคาย และเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและกิจการ ต่างประเทศ จังหวัดปะอุ่นหนองคาย ๒ ปี และไม่ค่อยได้กลับนามหาสารคาม จึงไม่ได้รับจดหมายที่ ผู้ร้องส่งไป เมื่อกลับนามหาสารคามมีคนบอกเหมือนกันว่ามีจดหมายมาจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ๒ ครั้ง ได้ติดตามหาแต่ไม่พบ เคยเข้ามาที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเหมือนกันไปหาน้องคนหนึ่งซึ่งทำงานที่นั่นไม่ได้เจอ แล้วก็ไม่ได้ตาม ปกติมิจะไม่ค่อยเข้ากรุงเทพฯ ผมไม่ได้อยู่ที่ตำบลที่อยู่ที่จดหมายล่าสุดไป ผมอยู่กับภรรยาในอำเภอเมือง ห่างจากตำบลที่อยู่ซึ่งเป็นสำนักทะเบียนบ้านที่ทางคณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งไปนั้นประมาณ ๕๕ กิโลเมตร

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งครบระยะเวลา ๑ ปี ทั้ง ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกต้องยื่นภายในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ครั้งที่สองภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๐ และครั้งสุดท้ายภายในวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยสำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อพิสูจน์เจตนา ของผู้ถูกร้องกรณีไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ โดยมีหนังสือแจ้งให้ทราบและซึ่งแจงข้อเท็จจริงรวม ๒ ครั้ง ตามหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๑๐/๓๓๕๕ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๐๑/๓๖๘ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ รวมทั้งหนังสือที่ ปช. ๐๐๐๒.๑๐/๓๓๕๗ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึงนายชิงชัย มงคลธรรม ผู้สั่งแต่งตั้งให้ช่วยแจ้งเรื่องการยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินฯ แก่ผู้ถูกร้องอีกทางหนึ่งด้วย แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ติดต่อซึ่งแจงข้อเท็จจริงและ มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ แต่อย่างใด และจากการซึ่งแจงทั้งเป็นหนังสือและการให้ถ้อยคำ ในขั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พังได้ว่าผู้ถูกร้องสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาออกจากประเทศไทย หารัฐอเมริกา เคยเป็น สส. ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันที่ประกาศใช้อยู่ในขณะนี้ และเป็น อาจารย์สอนระดับมหาวิทยาลัย มีประสบการณ์ทางด้านบริหารในตำแหน่งรองอธิการบดีด้วย การที่ ผู้ถูกร้องย้ายจากบ้านพักที่ปรากฏตามสำเนาทะเบียนบ้านที่จังหวัดมหาสารคามไปอยู่ที่จังหวัดหนองคาย เป็นเวลา ๒ ปีนั้น ผู้ถูกร้องไม่ได้แจ้งการย้ายที่อยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนรายฉะแต่ประการใด และไม่สนใจที่จะรับข่าวสารจากภายนอกที่จะติดต่อมายังสถานที่พักที่ถูกต้องเพียงแห่งเดียว การที่ผู้ถูกร้อง

ខື້ແຈງວ່າໄມ່ຮູ້ວ່າຈະຕ້ອງມີການຢືນບຸນຊື່ແສດງຮາຍການທຣັພຍ්ສິນ ។ ຕາມຮັບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນນັ້ນເປັນປະເທັນທີ່ໄມ່ຈະຮັບຝຶກໄດ້ເພົ່າຜູ້ຄູກຮ່ອງເປັນຜູ້ມີສ່ວນຮ່າງຮັບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນມາກ່ອນແລະເຄີຍອູ້ໃນດຳແນ່ງທາງການເມື່ອງມາແລ້ວດ້ວຍອີກທັງເປັນອາຈາຍໝາວິທຍາລັບແລະຮອງອົບການບົດ । ປະກອບກັບຜູ້ຄູກຮ່ອງເບີກຄວາມຕ່ອຍຮັບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນວ່າໄດ້ໄປໜ້ານອັນທີ່ສໍານັກງານຄະກຽມການ ປ.ປ.ຊ. ເພື່ອບໍລິການແລະຕາມເຮືອນນີ້ແຕ່ໄໝພບ ເມື່ອໄມ່ພບກີໄນ້ຮູ້ຈະຄາມໂຄຮົກເລີຍຕ້ອງກລັບໄປກ່ອນ ແລ້ວກີໄນ້ໄດ້ມາອີກເຫັນນີ້ເຫັນໄດ້ວ່າ ເຫດໃຫ້ຜູ້ຄູກຮ່ອງຈຶ່ງໄມ່ເຂົ້າໄປພບກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງຄະກຽມການ ປ.ປ.ຊ. ຜູ້ອື່ນເພື່ອສອບຄາມແລະຂື້ແຈງເຫດຸພລທັງໝາດທີ່ຜູ້ຄູກຮ່ອງໄດ້ແດລນຕ່ອຍຮັບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນຈາກທີ່ເກີດຈິ້ນກີໄດ້ດ້ວຍເຫດຸພລດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງວິນິຈິນຍ້ວ່າ ຜູ້ຄູກຮ່ອງຈຶ່ງໄມ່ຢືນບຸນຊື່ແສດງຮາຍການທຣັພຍ්ສິນແລະຫນ໌ສິນແລະເອກສານປະກອບຕາມຮັບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນ ມາຕරາ ២៥៥

ຄາສຕຣາຈາຍໝອນນັນຕີ ແກຕຸວງສີ

ຕຸລາກາຮາຍຮັບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນ